

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40

Sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelma

Otakantaa.fi -kysely: SADe-ohjelman avoimen lähdekoodin toimintamallin luonnos ¹

Asiakirjan tunnus / EDK / 8 / versio 1

Itselläni alkaa olla todella paljon itse kirjoitettuja asiakirjoja, joten on ollut pakko perustaa oma diaarinumeroiden järjestelmä. Tämän asiakirjan tunnus ja versionumero on mainittu yllä olevassa otsikossa. Jos haluat myöhemmin tarkistaa uudempien versioiden kehittymisen, niin kannattaa ottaa yhteyttä uusimman version hankkimiseksi.

Asiakirjan tunnus on EDK (Eduskunta), koska 13.3.2011 jälkeen voitaisiin poliittisille päättäjille, esim. Eduskunnassa, esitellä tilannetta koskien julkishallinnon tietoluovutusten periaatteita ja käytäntöjä.

Nähtäväksi jää, että onko tällä lausunnolla mitään erityistä merkitystä.

Kasa aikaisempia lausuntoja – erityisesti tietojenkäsittelyyn liittyviä lausuntoja

Olen tehnyt aikaisemmin erilaisia lausuntoja, mm. Euroopan Unionin Komissiolle ², Suomen Standardisoimisliitto SFS:lle ³ ja otakantaa.fi -palveluun ⁴.

Monet lausunnoista käsittelevät tietojenkäsittelyn erilaisia ilmiöitä, ja tässä lausunnossa voi listata tärkeimmät **avoimen lähdekoodin toimintamalliin** liittyvät lausunnot aikajärjestyksessä.

EN: Opinion 1: Review of the rules on access to documents

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_1

FI: Lausunto 4: Miten julkisen hallinnon ja järjestöjen yhteistyötä pitäisi parantaa?

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_4

EN: Opinion 6: Consultation on a Code of Conduct for Interest Representatives

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_6

EN: Opinion 8: European Interoperability Framework, version 2, draft

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_8

---

1 http://www.otakantaa.fi/fi-FI/Hankkeet/Pyydamme_kommentoimaan_SADeohjelman_Avoimen_lahdekoodin_toimintamallin_luonnos (29.11.2012 toiminut linkki)

2 http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_en.htm (luettu 29.11.2012)

3 http://www.sfs.fi/standardien_laadinta/lausuntopyynnnot (luettu 29.11.2012)

4 <http://www.otakantaa.fi/> (luettu 29.11.2012)

- 41 EN: Opinion 9: CAMSS: Common Assessment Method for Standards and Specifications,
42 CAMSS proposal for comments
43 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_9
44
- 45 EN / FI: Mielipide 13: Final Committee Draft ISO/IEC FCD3 19763-2
46 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_13
47
- 48 EN: Opinion 14: SFS discussion paper / SFS:n keskusteluasiakirja
49 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_14
50
- 51 EN: Opinion 17: Opinion to Antitrust Case No. COMP/C-3/39.530
52 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_17
53
- 54 EN: Opinion 18: Opinion Related to the Public Undertaking by Microsoft
55 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_18
56
- 57 EN: Opinion 19: Official Acknowledgement by the Commission
58 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_19
59
- 60 EN: Opinion 20: SECOND Opinion Related to the Public Undertaking by Microsoft
61 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_20
62
- 63 EN: Opinion 21: Opinion about the European Interoperability Strategy proposal
64 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_21
65
- 66 EN: Opinion 23: Public consultation on the review of the European Standardisation System
67 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_23
68
- 69 EN: Opinion 24: ISO/IEC JTC 1 / SC 34 / WGs 1, 4 and 5 in Helsinki 14-17 June 2010
70 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_24
71
- 72 EN: Opinion 27: Public Consultation on the Modernisation of EU Public Procurement
73 Policy
74 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_27
75
- 76 FI: Lausunto 29: Avoimen demokratian avoimen datan avaamisen detaljit (ADADAD)
77 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_29
78
- 79 EN: Opinion 30: Internet Filtering
80 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_30
81
- 82 FI: Lausunto 31: Terveystieteiden tietotekniikasta
83 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_31
84
- 85 EN: Opinion 32: COMP/C-3/39.692/IBM - Maintenance services

86 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_32

87
88 FI: Lausunto 33: Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt

89 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_33

90
91 EN: Opinion 34: REMIT Registration Format

92 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_34

93
94 EN: Opinion 37: CASE COMP/39.654 - Reuters instrument codes

95 http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_37

96
97 **Tämä lausunto: Avoimen lähdekoodin toimintamalli**

98
99 Tässä kohtaa voi todeta, että edellä mainittujen lausuntojen perusteella tässä lausunnossa voidaan
100 nopeasti toistaa joitain aikaisempia huomioita eri lausunnoista. Erityisesti voi todeta, että
101 lausunnoissa käytetyt kuvat ovat kehittyneet eri vaiheissa.

102
103 Lyhyesti voi todeta, että esitetty asiakirja (Avoimen lähdekoodin toimintamalli – SADe –
104 20.11.2012 – LUONNOS) on todella hyvä alku avoimen lähdekoodin kehittämiseksi hallinnon eri
105 tasoilla.

106
107 On kuitenkin huomion arvoista, että avoin lähdekoodi on vain yksi mahdollisuus erilaisiin avoimiin
108 järjestelmiin. Tämän vuoksi tässä lausunnossa keskustellaan / väitetään yleisesti myös muunlaisista
109 avoimista järjestelmistä.

110
111 **Tämän lausunnon (EDK 8) rakenne / Aikaisempien lausuntojen keskeisten kohtien**
112 **toistaminen**

113
114 Tässä lausunnossa (EDK 8) menen läpi edellä mainittuja, joista voi tehdä johtopäätöksiä koskien
115 nimenomaan **avoimen lähdekoodin toimintamallia**.

116
117 **Lausunnon 1 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

118
119 Keskeisin viesti lausunnossa (1) oli, että kaikenlaiset rekisteröitymiset kannattaa pitää
120 mahdollisimman vähäisinä, jolloin erilaisten tietopalveluiden käyttäjät voivat liittyä hyvin helposti
121 ilman monimutkaisia kirjautumisen tehtäviä.

122
123 Vuoden 2007 tilanteessa erilaiset RSS-syötteen^{5 6 7 8 9 10} olivat vasta tulossa laajempaa käyttöön, ja
124 ehdotin 14. heinäkuuta 2007 Euroopan Unionin Komissiota kehittämään palveluitaan huomioiden
125 RSS-syötteen käyttö. Tässä kohtaa voimme kopioida yleiseen tietoisuuteen RSS-syötteen

5 <http://fi.wikipedia.org/wiki/RSS>, suomenkielinen Wikipedia-artikkeli (luettu 29.11.2012)

6 <http://www.rssboard.org/rss-specification>, RSS 2.0 -spesifikaatio, joka on ilmeisesti yleisin RSS-syötteen standardi

7 <http://fi.wikipedia.org/wiki/Atom>, suomenkielinen Wikipedia-artikkeli (luettu 29.11.2012)

8 <http://tools.ietf.org/html/rfc4287> The Atom Syndication Format, toinen hyvin yleinen RSS-syötteen standardi

9 <http://en.wikipedia.org/wiki/RSS> englanninkielinen Wikipedia-artikkeli (luettu 29.11.2012)

10 [http://en.wikipedia.org/wiki/Atom_\(standard\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Atom_(standard)) Atom-standardi - Wikikepedia-artikkeli

126 yleisimmän tunnuksen.

127

129 Nyt voi todeta vuoden 2012 tilanteessa, että esimerkiksi Euroopan Unionin Komissio tarjoaa hyvin
130 laajan kokoelman erilaisia RSS-syötteitä

131

132 Vuonna 2007 kritisoin voimakkaasti Euroopan Unionin Komissiota, koska he vaativat monessa
133 palvelussa erilaisia kirjautumisen tehtäviä, ja seuraavan tapainen liittymä (katso kuva 2) oli
134 monessa silloisessa palvelussa käyttämisen ehto.

135

136 Tosiasia on, että tietotekniikan käyttäjät ovat täysin kypsyneet erilaisiin palveluihin, joissa
137 vaaditaan seuraavaa:

- 138 – rekisteröitymistä erikseen
- 139 – sähköpostiosoitteen luovuttaminen johonkin epämääräiseen rekisteriin
- 140 – mahdollinen uuden käyttäjätunnuksen luominen
- 141 – jälleen kerran uuden sanasalan luominen.

142

143 RSS-syöte vastaa näihin ongelmiin seuraavilla tavoilla:

- 144 – rekisteröitymistä ei tarvita
- 145 – sähköpostiosoitetta ei tarvitse erikseen luovuttaa
- 146 – ei ole tarvetta luoda jälleen kerran uutta käyttäjätunnusta
- 147 – ei ole tarvetta erilaisille salasanoille
- 148 – liittyminen onnistuu helposti RSS-syötteen tarkoitettulla ohjelmalla ¹¹.

149

150 **Mitä uutta tässä on avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

151

152 RSS-syötteiden tehokäyttö on monessa palvelussa vielä kehittelyn asteella. Tässä kohtaa voimme
153 tutustua seuraavaan www-sivun:

154

155 Hankintojen ilmoitusmenettely

156 <http://www.hankintailmoitukset.fi/fi/docs/ilmoitusmenettely/>

157

158 Kuten kyseiseltä www-sivulta näkyy, niin linkityksiä on erilaisiin sivuihin/yrityksiin, jotka kyllä
159 käyttävät HILMA-tietokannan tietoja, mutta osa ei käytä RSS-syötteitä ja käyttää hyvinkin RSS-
160 syötteitä. Tietysti avoimen lähdekoodin mukaiset julkiset hankinnat pitää tietysti tiedottaa /
161 tiedostaa HILMA-tietokantaan.

162

163 Tässä kohtaa voisi laittaa pohdittavaksi erityinen RSS-syöte, jonka viesteissä on nimenomaan kyse
164 avoimen lähdekoodin mukaisista julkisista hankinnoista. OMA arvio on, että kaikki HILMA-

---

11 http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_feed_aggregators, lista erilaisista RSS-lukijoista (luettu 29.11.2012)

165 tietokannan ominaisuudet eivät ota huomioon avoimen lähdekoodin mukaisia erityispiirteitä.

166

167 Näin toimimalla saadaan erityisellä RSS-syötteellä avoimen lähdekoodin mukaiset julkiset
168 hankinnat kuvattua tarkemmin. Kun lisäksi erilaiset toimijat voivat upottaa RSS-syötteen omiin
169 palveluihin, niin avoimen lähdekoodin mukaisia erityispiirteet saadaan tiedotettua paremmin
170 erilaisille sidosryhmille. Esimerkiksi erilaisten yritysten keskusjärjestöt¹² tai toimialajärjestöt voivat
171 hyödyntää näitä erityisiä RSS-syötteitä.

172

173 **Lausunnon 4 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

174

175 Aikanaan toimi arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta¹³, jonka www-sivut ovat ainakin
176 toistaiseksi toiminnassa. Nyt jälkikäteen voi tarkastella huolellisesti, että mitä hyötyä oli kyseisen
177 neuvottelukunnan työstä.

178

179 En ole esittämässä erityistä/uutta avoimien järjestelmien neuvottelukuntaa, koska erilaisia
180 työryhmiä ja neuvottelukuntia¹⁴ on tullut ja mennyt vuosien mittaan.

181

182 Lausunnossa 4 pohdin ääneen erilaisia yhdistysyhteistyön muotoja.

183

184 Keskeisin viesti lausunnossa 4 on, että erilaiset keskusjärjestöt voisivat tiedottaa erilaisista
185 lausunnoista yms. palautteenantomuodoista jäsenistölleen. Oma ajatus on, että keskusjärjestöt eivät
186 sisällä kaikkea viisautta, ja ns. perusjärjestöjen edustajiakin kannattaa kuunnella.

187

188 Käytännössä on niin, että avoimiin järjestelmiin liittyvät erilaiset yhdistysyhteistyön
189 hallintorakenteet pitäisi sitoa osaksi nykyisiä yhteistyömuotoja, joku tietty työryhmä tai
190 neuvottelukunta. Tälle nykyiselle työryhmä tai neuvottelukunta pitää vielä asettaa erityinen tehtävä
191 valvoa avoimien järjestelmien kehittymistä.

192

193 **Lausunnon 6 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

194

195 Lausunnossa 6 käsitellään jonkin verran edunvalvojien rekisteriä Euroopan Unionin tasolla. Eri
196 vaiheiden jälkeen kyseinen rekisteri¹⁵ toimii jollain tasolla.

197

198 On tarkan pohdinnan arvoista, että tarvitaanko Suomeen vastaava virallinen edunvalvojien rekisteri.

199

200 Avoimen lähdekoodin toimintamallin kehittämisessä voisi kysyä ääneen erityisestä virallisen
201 edunvalvojien rekisteristä, ja esittää tarvittaessa kyseisen rekisterin perustamista oikealle
202 (valtion)hallinnon yhteisölle. Tällöin yksi kiinnostuksen kohde rekisteröitäväksi voisi olla
203 ”Avoimien järjestelmien kehitys”.

204

205

---

12 Yksi esimerkki keskusjärjestöstä on COSS ry (<http://coss.fi/>), eli Avoimien tietojärjestelmien keskus COSS ry.

13 <http://www.arjentietoyhteiskunta.fi/> (luettu 29.11.2012)

14 <http://www.hare.vn.fi/mHankeListaSelaus.asp>, 29.11.2012 tein haun termillä ”neuvottelukunta”, ja tuloksia oli 906
Valtioneuvoston hankerekisteristä (HARE).

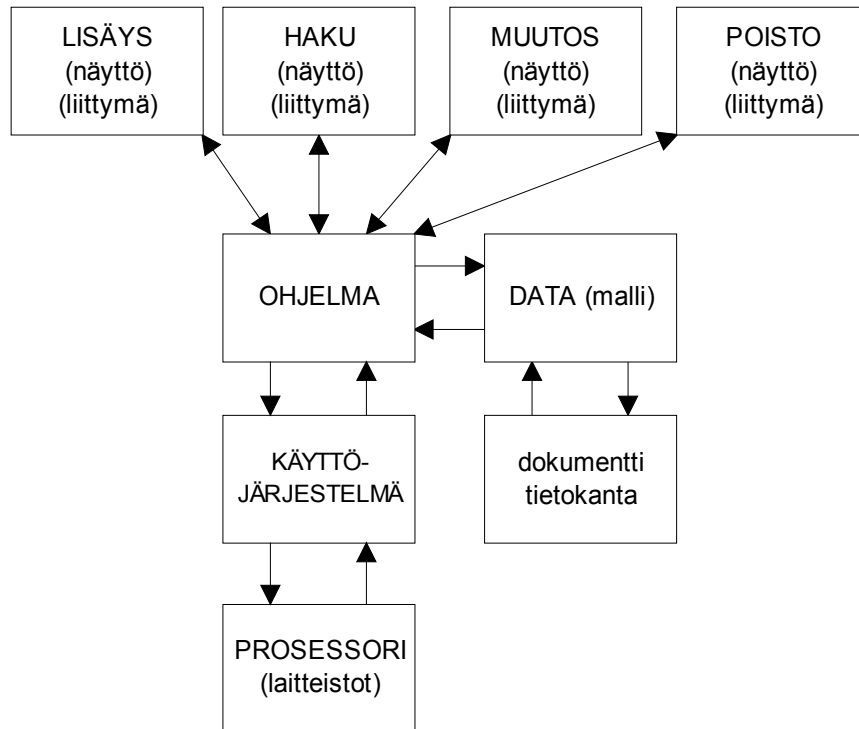
15 <http://europa.eu/transparency-register/>, 29.11.2012, Transparency Register

206 **Lausunnon 8 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

207

208 Lausunto 8 esittelee erilaisia avoimien järjestelmien kehittämismenetelmiä, joita voisi hyödyntää
 209 Euroopan Unionin tasolla. Lausunto 8 viittaa avoimen tietotekniikan erilaisiin malleihin, ja
 210 oikeastaan kaiken voi tiivistää yhdellä kuvalla.

211

212

213

214 Yksinkertaisesti ajatellen kaikessa tietotekniikassa on neljä toimintoa: lisäys, haku, muutos ja
 215 poisto. Jotain merkittävää dataa käsitellään ohjelmistojen avulla, ja data on pääasiallisesti kahdessa
 216 muodossa: joko dokumenttina ja tietokantana. Ohjelmistot toimivat käyttäjäjärjestelmän päällä, ja
 217 käyttöjärjestelmä huolehtii yhteistyön laitteiston (erityisesti prosessori) kanssa. Yksinkertaista.

218

219 Tämän perusteella voidaan vetää erilaiset avoimuuden saarekkeet hallintaan:

220

- avoin lisäys

221

- avoin haku

222

- avoin poisto

223

- avoin muutos

224

- avoin data / avoin standardi

225

- erityisesti avoin dokumentti / avoin standardi

226

- erityisesti avoin tietokanta / avoin standardi

227

- avoin ohjelma / avoin standardi

228

- avoin käyttöjärjestelmä / avoin standardi

229

- avoin laitteisto / avoin standardi.

230

231 Kova tosiasia on, että HAKU on toimintana kaikkein tärkein toiminta, ja yleisesti ottaen väki ei ole
 232 niin innostunut lisäyksistä, muutoksista ja poistoista. Onneksi nykyään voidaan tehdä isojakin
 233 tietosiirtoja järjestelmien välillä, jolloin erilaiset muutokset (lisäys, muutos ja poisto) hoituvat
 234 vähemmällä käsityöllä.

235

236 Tältä pohjalta voi todeta, että avoimen lähdekoodi toimintamalli on tietysti kannatettava aihe, mutta
 237 lisäksi pitäisi huomioida muitakin avoimien järjestelmien ominaisuuksia.

238

239 EN väitä, että pitäisi taas kerran tehdä uusia (konsultti)selvityksiä, koska edellä mainituista
 240 avoimuuden saarekkeista löytyy jo tarpeeksi erilaisia valmiita aineistoja. Lisäksi löytyy erilaisia
 241 valmiita avoimia standardeja, jotka voi koota yhteen ja hyväksyä käyttöön. Lisäksi voi todeta, että
 242 erilaiset avoimuuden saarekkeet (data, dokumentti, tietokanta, standardi, käyttöjärjestelmä,
 243 ohjelmat, laitteistot) ovat osasta saaneet erilaisia virallisia määrittelyitä, ja joissain tapauksessa on
 244 perustettu erityisiä säätiöitä¹⁶ vahtimaan jotain avoimuuden saarekettä.

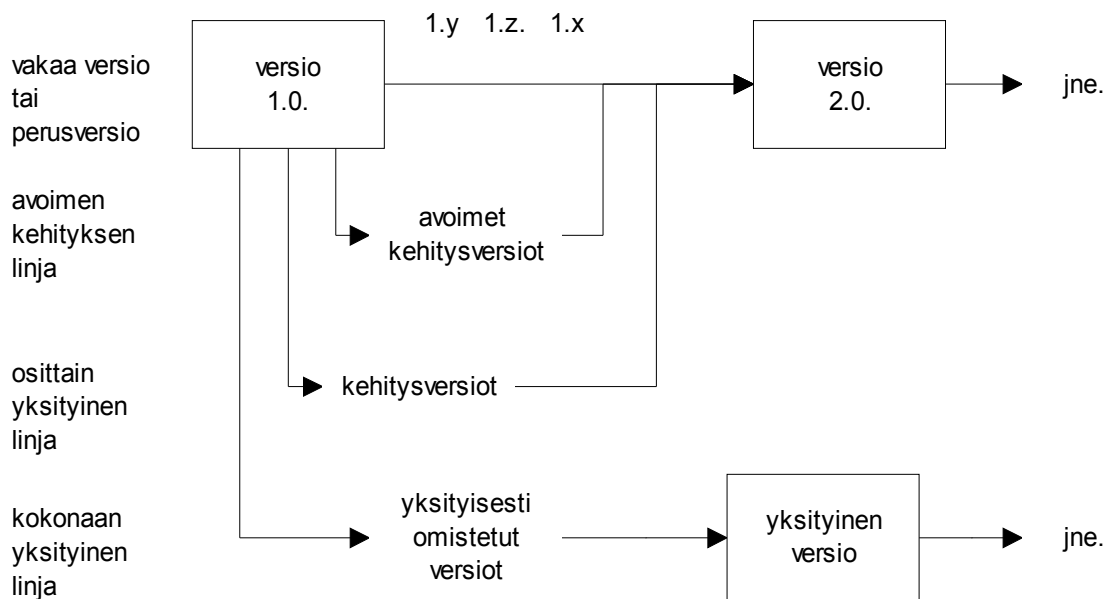
245

246 **Lausunnon 9 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

247

248 Tähän voimme suomentaa lausunnon 9 keskeisen kuvan suomennettuna.

249

250

251

252 Tosiasia on, että avoimien ohjelmistojen (ja järjestelmien) lisenssejä on erilaisia, ja osa mahdollistaa
 253 täysin yksityisenkin kehityksen ensimmäisestä perusversiosta.

254

255 Merkittävä ero julkisilla yhteisöillä ja avoimien järjestelmien yhteisöillä on, että julkisten yhteisöjen
 256 toiminta on lainsäädännöllä määrätty, ja ajatuksena on joidenkin yhteisöjen pitkäaikainen toiminta

16 <http://opensource.org/>, Open Source Initiative (OSI) on vain yksi mahdollisuus, ja tilanne erilaisten säätiöiden perustamisessa ja toiminnassa muuttuu koko ajan.

257 ilman kaupallisia pakkoja. Eli suomeksi sanoen valtio on Suomessa monessa tapauksessa julkinen
258 yhteisö, jolle on asetettu erilaisia velvoitteita. Tietysti on niin, että valtio voi järjestää toimintansa
259 eri tavoin, ja avoimien järjestelmien kehittämiseen osallistuva (valtion) yhteisö voi muuttaa
260 järjestäytymistapaansa useammankin kerran eri vaiheissa.

261
262 Itse olen kallistunut sille kannalle, että erilaisten avoimien järjestelmien kehittämisen ympärille
263 kannattaa useassa tapauksessa perustaa yhden asian säätiö, josta parhaana uusimpana esimerkkinä
264 on ¹⁷ The Document Foundation. Kova tosiasia on kuitenkin, että aina jokin avoin järjestelmä ei
265 onnistu valloittamaan maailmaa, jolloin ei ole tarvetta perustaa säätiötä.

266
267 Käytännössä on kuitenkin niin, että monesti erilaiset tietotekniikan säätiöt ovat voittoa
268 tuottamattomia, ja käytännössä nämä säätiöt vahtivat jonkun tietotekniikan perusasian tasapuolista
269 kehittymistä. Esimerkkinä on myös ¹⁸ The LINUX Foundation, jonka perustamista tuskin olisi
270 ennakoitu vuonna 1991, mutta vuoden 2012 tilanteessa on aivan itsestään selvää kyseisen säätiön
271 toiminta turvaamassa yhtä tietotekniikan perusasiaa – eli hyvin suureen käyttöön levinnyttä
272 käyttöjärjestelmää.

273
274 Tällöin on niin, että voittoa tuottamaton (valtion) julkinen yhteisö ja voittoa tuottamaton säätiö
275 voivat järjestää yhteistyötänsä paremmin, koska kummallakaan rajujen voittojen hankkiminen ei ole
276 päätarkoitus.

277
278 Lausunnossa 9 kiinnitän huomiota vielä erilaisiin standardeihin, standardien laatimiseen ja
279 standardien hyväksymiseen eurooppalaisella tasolla.

280
281 Seuraavaksi kehotan tutustumaan seuraavaan.

282
283 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:316:SOM:FI:HTML>
284 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä
285 lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja
286 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY,
287 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY
288 muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston
289 päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta

290
291 Eli lyhyesti asetusta ”eurooppalaisesta standardoinnista”. Tämän jälkeen kannattaa katsoa liite II,
292 jossa kuvataan

293 ”tieto- ja viestintätieteiden teknisten eritelmien yksilöimiseen sovellettavat vaatimukset”
294 Kyseinen asetusta tulee käytännöksi 1.1.2013 alkaen.

295
296 Edelleen tässä kohdassa suosittelen yhteistoimintaa erityisesti säätiömuotoon järjestettyjen
297 standardointiyhteisöjen kanssa.

298
299

17 <http://www.documentfoundation.org/>, luettu 29.11.2012

18 <http://www.linuxfoundation.org/>, luettu 29.11.2012

300 **Lausunnon 13 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

301

302 Lausunnon 13 voimme kopioida merkittävimmät kysymykset:

303

- 304 • mitä standardisoidaan?
- 305 • miksi standardisoidaan?
- 306 • kuka standardisoidaan?
- 307 • mitkä ovat standardin edut
- 308 • minkä ongelman standardi ratkaisee?
- 309 • miten standardi ratkaisee ongelman?
- 310 • kuka on standardin (loppu)käyttäjä?
- 311 • miten standardi muuttaa (liike)toimintaa?
- 312 • kuinka standardi vaikuttaa yhteentoimiviin järjestelmiin?
- 313 • muuttaako standardi yhteentoimivan järjestelmän sisäistä toimintaa?
- 314 • mikä erityisen (kilpailu)edun standardi antaa (liike)toiminnalle?

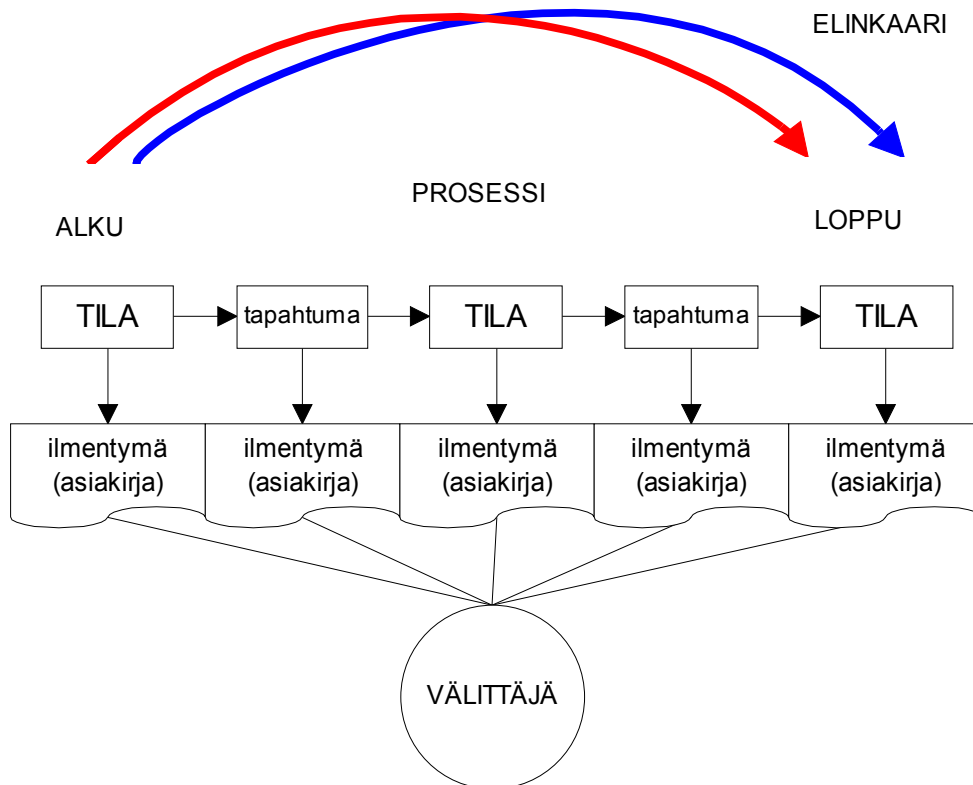
315

316 Eli avoimet järjestelmät voivat toteuttaa erilaisia standardeja, mutta jokainen standardi pitää valita
317 ja perustella hyvin.

318

319 **Lausunnon 14 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

320

321

322

323 Tietotekniikasta voi todeta, että loppujen lopuksi esimerkiksi tietokantoihin ajetaan tietoa erilaisista
324 tiloista ja tapahtumista, ja näitä koskee edellä mainitut haku-, lisäys-, muutos- ja poistotoiminnot.

325

326 Kova tosiasia on, että monessa tapauksessa tarvitaan erityinen luotettava välittäjä (kolmas
327 osapuoli), jonka toiminta on aivan keskeistä eri yhteisöjen yhteistoiminnalle.

328

329 Tässä kohtaa voi kiinnittää siihen huomiota, että erityiset luotettavat välittäjät voivat olla yksityisiä
330 tai julkisia. Yksityisestä välityksestä Suomessa on tietysti verkkopankkien

331 tunnistautumismenetelmät. Julkisesta välityksestä esimerkki on tietysti kiinteistötietojärjestelmä.

332 Kumpikin välittäjä pyörittää isoa tietojärjestelmää, ja hyvin monet sidosryhmät ovat näistä

333 järjestelmistä riippuvaisia.

334

335 Miten tämä kaikki liittyy avoimen lähdekoodin toimintamallille? Käytännössä on niin, että erilaiset
336 ohjelmistorajapinnat ovat monesti monimutkaisia, ja osa näistä ohjelmistorajapinnoista on
337 suljettuja. Tämän vuoksi erityisten luotettavien välittäjien toiminnalta pitäisi toimintamallissa vaati
338 seuraavia tekijöitä erilaisista rajapinnoista:

- 339 • rajapintoihin liittyvät tekniset tekijät on kuvattava avoimesti
- 340 • erilaiset rajapintoihin liittyvät ohjelmistot on oltava avoimia

341

342 Eli lähtökohtaisesti pitäisi välttää rajapintoja, jotka luottavat suljettuihin ratkaisuihin, ja rajapintojen
343 tarkastelu on erilaista verrattuna muihin ohjelmistoihin nähden.

344

345 **Lausunnon 17 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

346 **Lausunnon 18 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

347 **Lausunnon 19 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

348 **Lausunnon 20 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

349

350 Lausunnoissa 17, 18, 19 ja 20 on kyse yhden tietotekniikkayrityksen yhdenlaisen monopoliaseman
351 aiheuttamien ongelmien ratkaisuehdotuksista.

352

353 Tässä kohtaa voi todeta lausunnon 16 perusteella seuraavaa:

354

- 355 • mahdollisesti käyttöön tulee (valtion) julkisen yhteisön ulkopuolella kehitettyjä
356 järjestelmiä
- 357 • mahdollisesti (valtion) julkisen yhteisön ulkopuolella kehityt järjestelmät ovat
358 mahdollisesti monopoliasemassa

359

360 Tällöin on palattava takaisin rajapintoihin, joiden on oltava avoimia ja mahdollistettava avoimen
361 lähdekoodin käyttö. Eli seuraavaa:

362

- 363 • mahdollisesti (valtion) julkisen yhteisön ulkopuolella kehitetyn järjestelmän
364 rajapinnat on oltava avoimia
- 365 • erilaiset rajapintoihin liittyvät ohjelmistot on oltava avoimia.

366

367 Hyvä esimerkki yksityisestä pakosta on D-U-N-S¹⁹, joka on siis yksityinen järjestelmä, vaikka
 368 monet julkiset yhteisöt vaativat sen käyttöä omassa käytössä. Tällaisissa tapauksessa on siis
 369 mahdollisuuksien mukaan kehitettävä avoimen rajanpintojen ohjelmistoja, vaikka palvelun käytöstä
 370 pitäisikin maksaa erilaista käyttömaksua.

371
 372 Lisäksi voi todeta, että (valtion) julkisen yhteisön ulkopuolella kannattaa toimia hyvässä
 373 yhteistyössä kilpailua valvovien viranomaisten kanssa. Tällöin on aina mahdollista tarkastella
 374 tilannetta mahdollisen monopoliaseman kannalta, ja pyrkiä mm. avoimen lähdekoodin
 375 toimintamallissakin huomioimaan erilaisten tietoteknisten monopolien merkitys.

376
 377 **Lausunnon 21 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

378
 379 Tähän kohtaa voi esittää seuraavan taulukon.
 380

	OMA DATA	AVOIN DATA	OSTETTU DATA
OMA KÄYTTÖ	Yksityinen	Lahja	Yksityinen
AVOIN KÄYTTÖ	Lahjoitus	Vapaa käyttö	(Ei soveltu)
OSTETTU KÄYTTÖ	Yksityinen datapalvelu	Tuettu datapalvelu	Yksityinen datapalvelu

381
 382 Tässä kohtaa voi todeta, että erilaisia dataa käyttäviä ja tuottavia järjestelmiä on erilaisilla
 383 omistussuhteilla, ja osa datasta on (osittain) suljettua.

384
 385 Tässä kohtaa on todettava avoimen lähdekoodin toimintamalliin, että erilaisia datan käsittelyn
 386 muotoja ja siis erilaisia rajanpintoja voi olla järjestelmästä riippuen olla hyvin monenlaisia. Tämän
 387 vuoksi on oltava valppautta seuraavista:

- 388
 389 • luetteloi, arvioi ja selvitä kaikki mahdolliset rajapinnat
 390 • arvioi kunkin rajapinnan avoimuutta
 391 • pyri kussakin rajapinnassa avoimiin ratkaisuihin.

392
 393 **Lausunnon 23 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

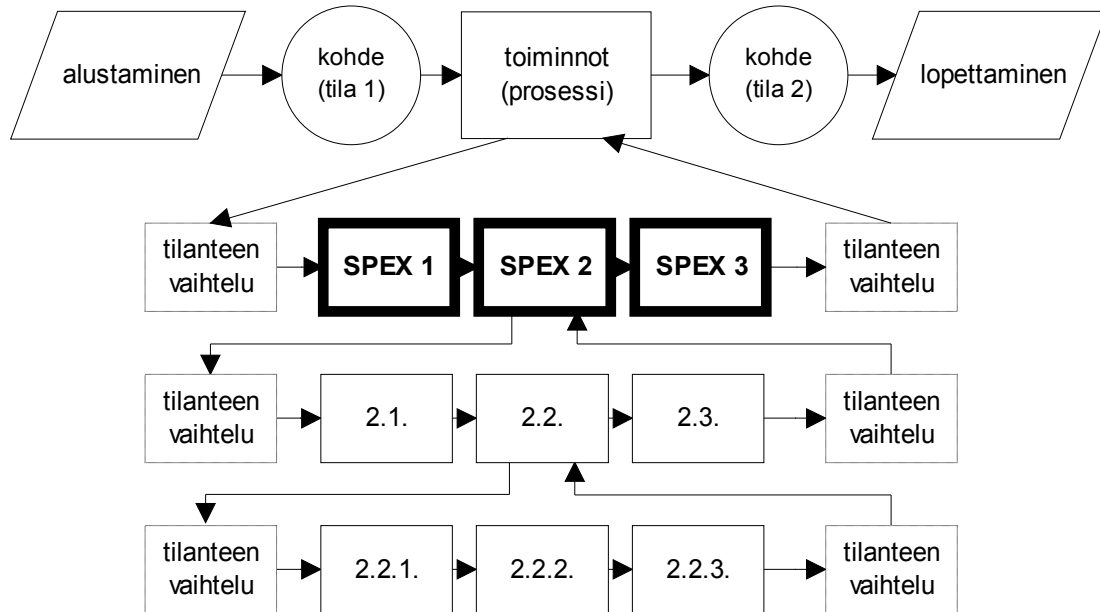
394
 395 Lyhyesti voi todeta, että erilaista standardoitavaa riittää tietotekniikassa moneen suuntaan, ja
 396 erilaisia standardointiyhteisöjä on tietotekniikassa²⁰ runsaasti. Seuraavassa kuvassa on yritetty
 397 kuvata sitä, että kannattaa valita sellaisia standardeja, jotka ovat mahdollisimman yksityiskohtaisia
 398 (palvelu)prosessin vaiheissa, joista on oltava täysi yksimielisyys.

399
 400 Tosiasia on, että kaikki ihmistoiminta sisältää paljon vaihtelua, koska ihminen on oppiva ja
 401 palautumaton järjestelmä. Tällöin kannattaa tietoteknisesti määritellä (Spesifioida) vain kohdat,
 402 jotka eivät muutu ihmisen oppimisesta huolimatta. Hyvä esimerkki on lain määräämä
 403 määrämuotoinen asiakirja, joka on laadittava asianmukaisesti riippumatta eri henkilöiden

19 <http://www.dnb.com/get-a-duns-number.html>, luettu 29.11.2012

20 <http://www.consortiuminfo.org/links/linksall.php>, luettu 29.11.2012, sisältää laajan lista standardointiyhteisöistä.

404 oppimisesta ja osaamisesta.
405

406
407

408 Miten tämä liittyy avoimen lähdekoodin toimintamalleihin? Huolimatta avoimen lähdekoodin
409 avoimuudesta kannattaa kuitenkin huolehtia, että tehtävä järjestelmä ei standardisoi kaikkea
410 mahdollista ihmistoimintaa mielettömällä yksityiskohtaisuudella. Tällöin liian yksityiskohtainen
411 järjestelmä uuvuttaa osan käyttäjistä yksityiskohtaisuuden suohon.

412

413 Tämän vuoksi kannattaa huolehtia, että avoimen järjestelmän kehittämisessä huomioidaan useiden
414 erilaisten käyttäjäryhmien edustuksesta, vaikka kyseessä oli kuinka avoin järjestelmä tahansa.

415 Voimme tehdä seuraavan jaottelun käyttäjistä:

416

- 417 • suuri käyttäjä(t)
- 418 • peruskäyttäjä(t)
- 419 • satunnaiskäyttäjä(t)
- 420 • yksittäiskäyttäjä(t)
- 421 • kertakäyttäjä(t).

422

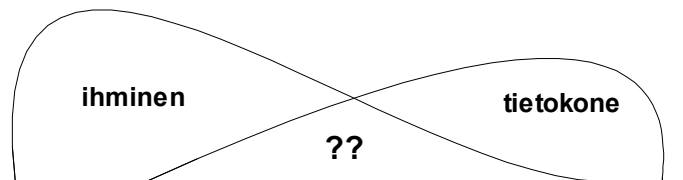
423 Monesti vika myös avoimissa järjestelmissä on, että järjestelmää kehittävät henkilöt, jotka osuvat
424 vain yhteen luokkaan käyttäjäryhmissä. Monesti järjestelmä tehdään vain kertakäyttäjän oletuksilla,
425 jolloin suuri käyttäjät uppoavat yksityiskohtaisten valintojen mereen, monesti tietokoneen hiirellä
426 tehtäviä valintoja on kymmeniä pahimmillaan. Suurikäyttäjät tarvitsevat hyvin riisuttuja liittymiä.

427

428 Tämän vuoksi avoimen lähdekoodin toimintamallissa on huomioitava hyvinkin erilaiset
429 käyttäjäryhmät. Jos näitä erilaisia käyttäjäryhmiä ei ole huomioita, niin silloin on esitettävä
430 rakentavaa palautetta erilaisten avoimien järjestelmien kehittäjille.

431

432 Tilannetta voi kuvata seuraavalla kuvalla.
433

434
435

436 Ihminen on yliverlainen tietyissä tehtävissä, ja niiden tehtävien vieminen tietotekniikalla
437 hoidettavaksi ei käytännössä onnistu. Toisaalta nykyään on tietysti mahdollista antaa tietokoneille
438 monesti yksinkertaisia ja puuduttavia tehtäviä toistamaan joku tietty asia vaikka tuhansia kertoja.

439

440 On kuitenkin niin, että tietyissä väleissä pitää järjestelmällisesti pohtia, että mikä tehtävä kannattaa
441 teettää tietokoneella ja mikä tehtävä kannattaa teettää ihmisellä. Edellä mainitut uuvuttavat
442 käyttöliittymät tekevät joistain ihmisen toistamista toiminnoista täysin sietämättömiä, koska
443 ihmiselle tehty liittymä onkin täysin väärin suunniteltu.

444

445 **Lausunnon 24 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

446

447 Lausunnon 24 näkee, että esimerkiksi ODF- ja OOXML-standardien ^{21 22 23 24} kehittäminen on
448 ollut täynnä ongelmia. Ja dokumentissa mainittu DOC-muoto ²⁵ on (osittain) avoin, vaikka DOC-
449 tiedostoja käsittelevät ohjelmistot ovat mahdollisesti suljettuja. Toisaalta voi todeta, että esimerkiksi
450 PDF (Portable Document Format) on standardina hyvin tuettu, ja PDF:n veikkaisin voittajaksi
451 tiedostomuotojen välisessä kovassa väänössä.

452

453 Yhteenvedon voi todeta, että PDF:n valta-aseman vuoksi kaikissa avoimen lähdekoodin
454 järjestelmissä pitää olla PDF-toiminnot hyvin toteutettuna / tuettuna.

455

456 DOC:n, ODF:n ja OOXML:n osalta kannattaa tutkia, että onko näille dokumenttimuodoille oikeasti
457 mitään oikeaa tarvetta eri sidosryhmille – oletusarvo on hyvin harvan sidosryhmän tarve PDF:n
458 ulkopuolisille dokumenttimuodoille.

459

460 PDF on tiedostomuotojen kuningas.

461

462

---

21 ODF, ISO/IEC 26300:2006, Open Document Format for Office Applications (ODF)

http://www.iso.org/iso/home/store/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=43485

22 https://www.oasis-open.org/committees/tc_home.php?wg_abbrev=office, OASIS Open Document Format for Office Applications (OpenDocument) TC

23 http://www.iso.org/iso/home/store/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=61750, Office Open XML File Formats, OOXML

24 <http://www.ecma-international.org/publications/standards/Ecma-376.htm>, Standard ECMA-376, Office Open XML File Formats

25 <http://www.microsoft.com/openspecifications/en/us/programs/osp/office-file-formats/default.aspx>, Office (Binary) File Formats

463 **Lausunnon 27 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

464

465 KELA on aloittanut hankkeen, jossa KELA:n lomakkeet mennään läpi luottavuuden kannalta.
466 Tähän kohtaan en löytänyt sopivaa www-sivua.

467

468 Lyhyesti voi sanoa, että myös avoimen lähdekoodin toimintamallissa olisi käytävä kaikki
469 mahdollinen asiakirja-aineisto läpi helpon luottavuuden kannalta. Lyhyesti voi sanoa, että
470 lainoittamisen tekstin voi kirjoittaa myös luottavasti.

471

472 Erityisesti pienten yritysten kannalta kaikki mahdollinen asiakirja-aineisto on oltava helposti
473 luottavaa, koska pienillä yrityksillä ei yleensä ole lakiasiantuntijaa suoraan palkkalistoilla.

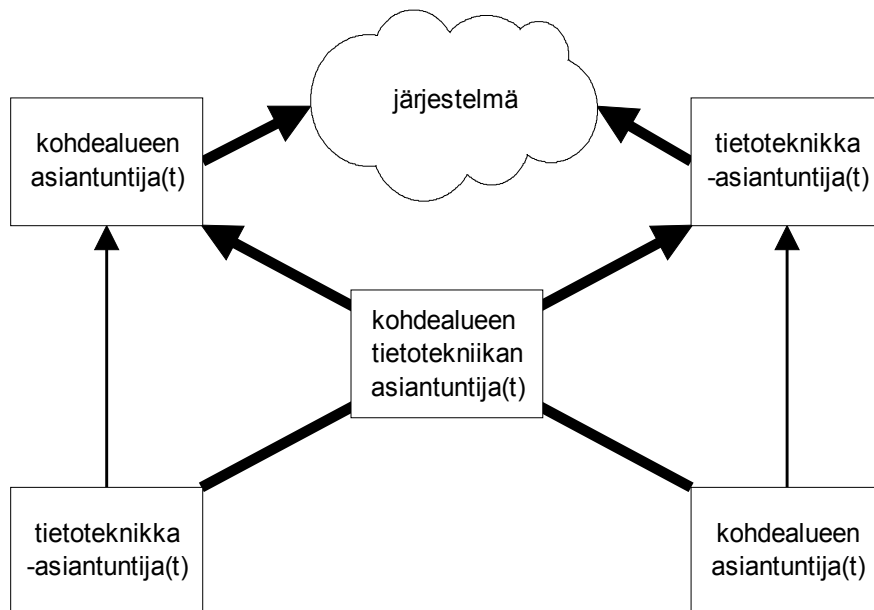
474

475 Kun mahdollinen asiakirja-aineisto on oltava helposti luottavaa, niin tällöin voidaan myös myös
476 avoimen lähdekoodin toimintamallissa kilpailuttaa yrityksiä tehokkaammin.

477

478 **Lausunnon 29 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

479

480

481

482 Edelleen voi todeta, että monesti tietotekniikka-asioista tehdään turhan monimutkaisia. Edellä
483 mainitulla luottavuuden hankkeella saadaan parempia kilpailutuksia aikaan.

484

485 Avoimen lähdekoodin toimintamallista voi todeta, että avoimen lähdekoodin toimintamallista on
486 tehtävä helposti omaksuttava koulutuspaketti, esim. 2 päivää, jolloin voidaan
487 opasta/kouluttaa/takoa/esittää mille tahansa sidosryhmälle (esim. 2 päivää) avoimen lähdekoodin
488 toimintamallin tärkeimmät perusteet. Edelleen koulutuspaketin aineistot pitää tarkistaa ja varmistaa
489 luottavaksi, jolloin erilaisten kohdealueiden edustajat osaavat edes auttavasti viestiä avoimen
490 lähdekoodin asiantuntijoiden kanssa. Avoimen lähdekoodin toimintamalli ei ole salattua.

491

492 **Lausunnon 31 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

493

494 Tietotekniikan perusasioiden opiskelusta on tehty turhaan salatiedettä, ja hyvällä
 495 koulutussuunnittelulla voidaan rakentaa kolmen kuukauden koulutusohjelma, jossa minkä tahansa
 496 kohdealueen edustajalle pystytään opettamaan tietotekniikan perusasiat hyväksyttävälle tasolle.

497

498 Tietotekniikan perusasioiden opiskelu ei ole mitään salatiedettä, mutta monet tahot haluavat pitää
 499 yllä myyttiä tietotekniikan perusasioiden vaikeudesta.

500

501 Tähän voi todeta jo lausunnon 29 perusteella, että edelleenkin kaikki koulutusaineisto erilaisiin
 502 perehdytyksiin pitää olla luettavaa.

503

504 **Lausunnon 32 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

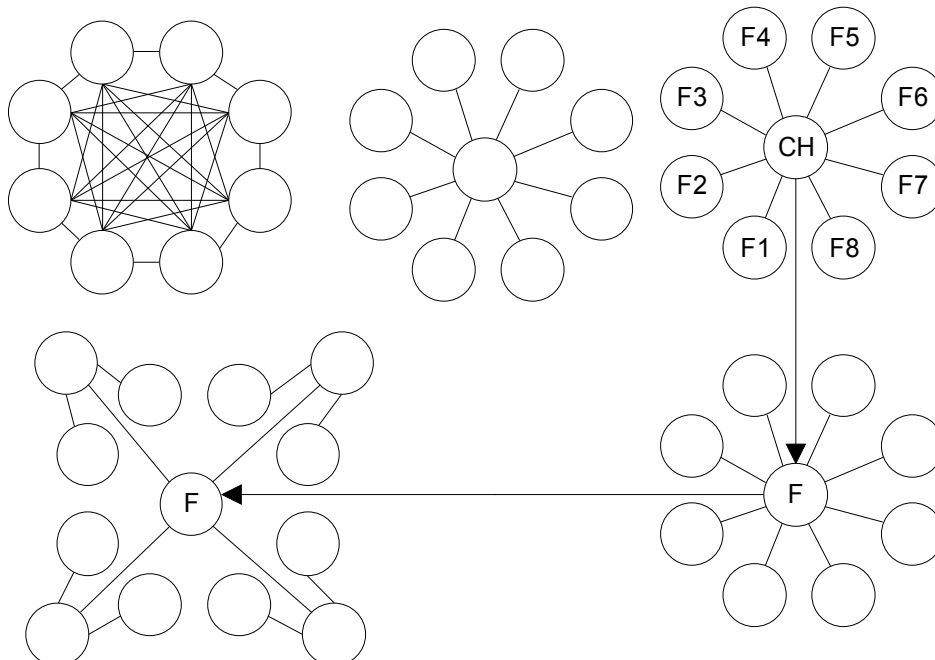
505

506 Tähän voi toistaa, että (valtion) julkisen yhteisön ulkopuolella kannattaa toimia hyvässä
 507 yhteistyössä kilpailua valvovien viranomaisten kanssa. Tällöin on aina mahdollista tarkastella
 508 tilannetta mahdollisen monopoliaseman kannalta, ja pyrkiä mm. avoimen lähdekoodin
 509 toimintamallissakin huomioimaan erilaisten tietoteknisten monopolien merkitys.

510

511 **Lausunnon 33 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

512

513

514

515 Avointa dataa voidaan välittää useammassa muodossa (F, F1-F8), ja data voi virrata useammasta
 516 järjestelmästä toiseen. Lyhyesti voi sanoa, että avoimen lähdekoodin toimintamallissa pitää
 517 huomioida, että dataa voidaan käsitellä hyvin erilaisissa muodoissa ja data virtaa eri järjestelmien

518 välillä hyvin erilaisessa muodossa.

519

520 Avoimen lähdekoodin toimintamalli ei voi olla tekosyy useamman dataformaatin välttämiseksi.

521

522 **Lausunnon 34 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

523

524 Lausunnon 34 voi todeta, että erilaisia järjestelmiä tulee aina vain lisää, ja eri järjestelmiin ajetaan sisäisesti oma juokseva tunnus, monesti tämä on ID, asiakasnumero tai jopa henkilötunnus.

526

527 Eli kaikkiin tehtäviin järjestelmiin on laadittava mahdollisuus lisätä myöhemmin muista järjestelmistä ajettavia juoksevia tunnuksia, monesti tämä on ID, asiakasnumero tai jopa henkilötunnus. Edellä mainittu D-U-N-S on esimerkki yhden järjestelmän tunnuksesta, vaikka D-U-N-S -tunnuksen taakse ajetaan paljon muita tunnuksia esimerkiksi kansallisista yritysrekistereistä (esim. Suomen Y-tunnus).

532

533 Yksi kaikenkattava (iso) tunnus on mahdottomuus, joten avoimen lähdekoodin toimintamallissa ei pidä tätäkään haavetta yrittää toteuttaa, koska se on mahdottomuus.

535

536 **Lausunnon 37 keskeisin viesti / Mitä uutta avoimen lähdekoodin toimintamallille?**

537

538 Lausunto 37 vain vahvistaa lausunnon 34 sanomaa, koska kyseessä on yksityisen yrityksen ajamista tietokannan tunnuksista (esim. ID). Loppujen lopuksi kyseinen tunnus (RIC) on levinnyt niin laajaan käyttöön, että kilpailuviranomaisten piti tutkia asiaa kilpailunrajoitusten kannalta.

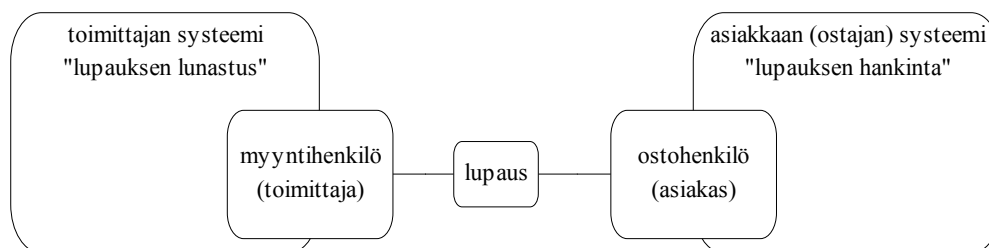
541

542 Tämän vuoksi avoimen lähdekoodin toimintamallissa pitää valmistautua käyttämään useita erilaisia tunnuksia, ja mahdollisuuksien mukaan tässäkin kannattaa pyrkiä käyttämään tunnuksia, jotka ovat voittoa tuottamattomien yhteisöjen ylläpitämiä.

545

546 **Erityisiä havaintoja - Avoimen lähdekoodin toimintamalli – 20.11.2012 – LUONNOS**

547

548

549

550 Kaikesta tästä aikaisemmasta voi todeta, että asioista tehdään liian monimutkaisia, koska loppujen avoimessakin (ohjelmisto)kehityksessä loppujen lopuksi myyvä yhteisö ja ostava yhteisö tekevät toisilleen erilaisia lupauksia, joita voidaan sitten jäljittää erilaisilla ja eritasoisilla (laatu/toiminta/kehitys/valvonta/asiakirja/seuranta/jne.) järjestelmillä.

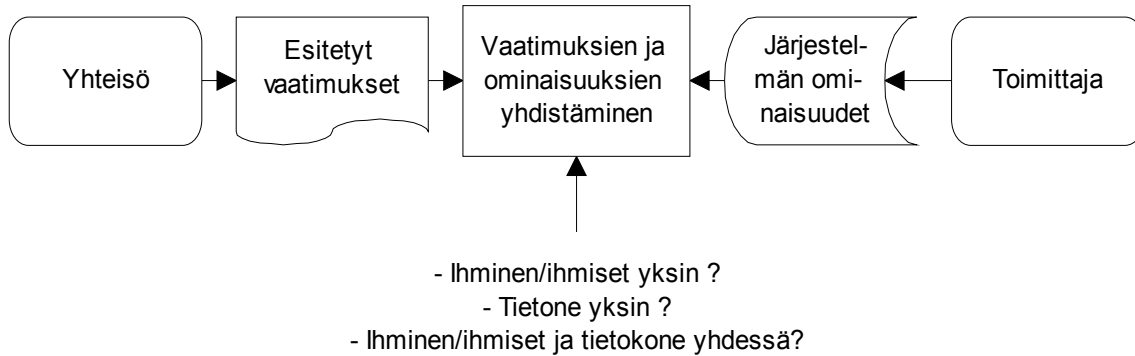
554

555 Mitä(s) menit lupaamaan?

556
557
558
559

Edelleen voi todeta, että tietotekniikan ostaminen hyvinkin erilaista, koska esitettyihin vaatimuksiin voidaan kehittää useita erilaisia ratkaisuja.

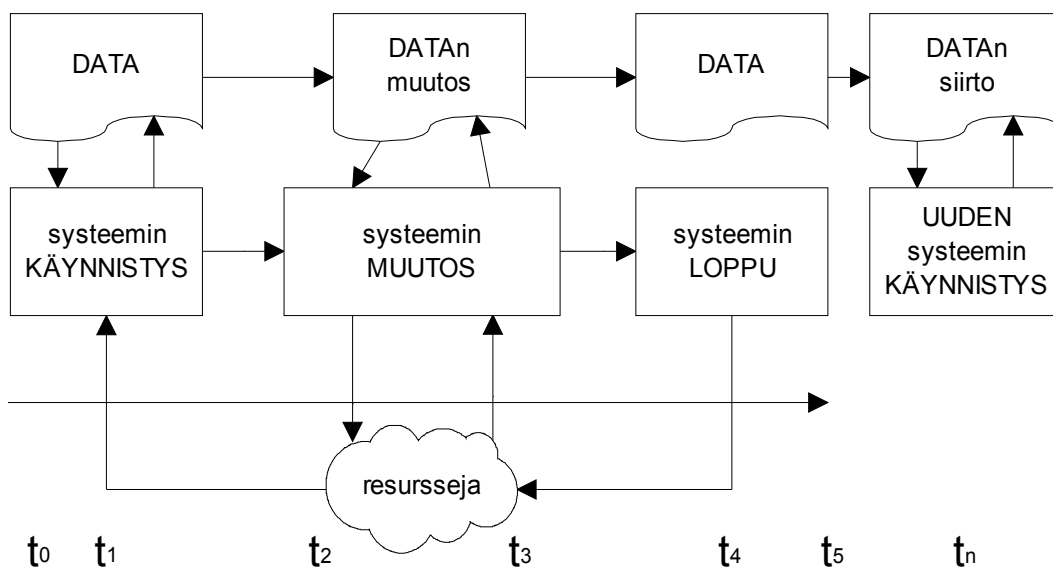
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573

Edellä mainitulla tavalla ihmisen ja tietokoneen yhteistoiminta voi joskus olla sietämätöntä ihmiselle, jos ihminen joutuu toistamaan samaa toimintoa ilman mitään älykkyyttä.

Valitettavasti avoimen lähdekoodi ei anna turvaa huonolle vaatimustenhallinnalle.

Avoimen lähdekoodin toimintamallin on huomioitava erilaisten vaatimusten kuvaamisen vaikeus, ja on pyrittävä erilaisilla sidosryhmien yhteistyöllä varmistamaan erilaisten vaatimusten kannatus. Tässä palaamme jälleen luettavuuteen ja ymmärrettävyyteen.

Jos avoimen lähdekoodi toimintamalli on avoin, niin erilaisten vaatimusten kuvailu on hoidettava mahdollisimman avoimena. Hyvin suljetut vaatimukset eivät takaa hyvin toteutettua avointa järjestelmää.

574

575

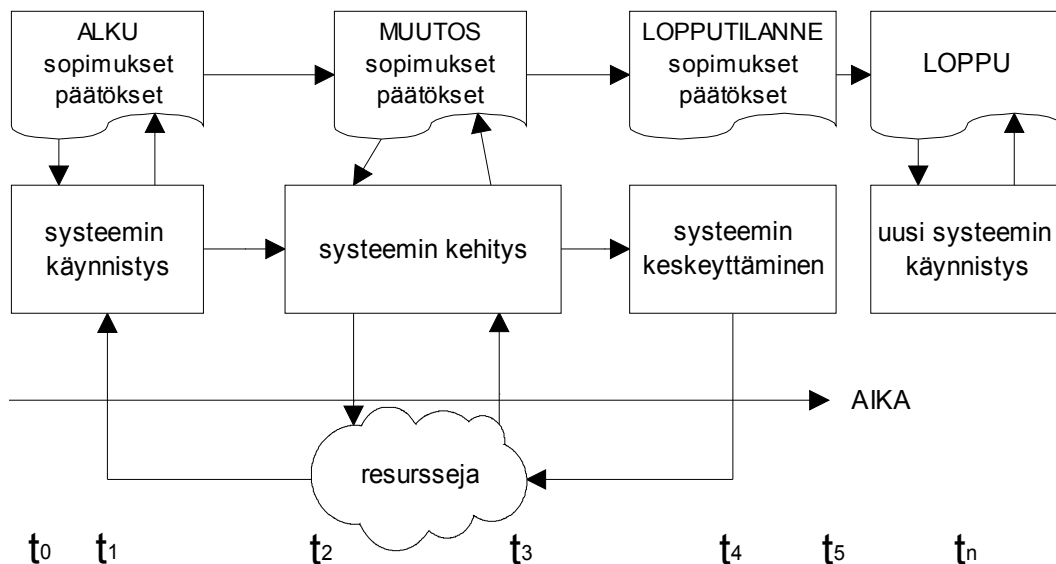
576 Edellä olevassa kuvassa voi tarkastella esimerkiksi avointa ohjelmistoa puhtaasti teknisenä ilmiönä.
 577 Tällöin käsitellään dataa jossain systeemissä, jossa osana voi olla avoimia ohjelmistoja – kokonaan
 578 tai osittain vapaa järjestelmä on aina mahdollinen.

579

580 Teknisesti katsoen sekä data että systeemi on aina muutoksessa, ja tässä kohtaa voidaan pohtia
 581 avoimen järjestelmän avoimuutta ja datan avoimuutta.

582

583 Oma arvio on, että teknisesti ottaen monesti asiat ovat yksinkertaisempia, koska mahdollisesti
 584 systeemin elinaikana on tehty useita erilaisia lainopillisia sopimuksia useassa eri kerroksessa.
 585

586

587

588 Eli alkuvaiheen sopimukset voivat olla täysin erilaisia lopputilanteen sopimuksiin. Eri vaiheissa on
 589 siis tehty erilaisia sopimuksia edellä mainittuihin kerroksiin:

- 590 – lisäys → sidosryhmiä
- 591 – haku → sidosryhmiä
- 592 – poisto → sidosryhmiä
- 593 – muutos → sidosryhmiä
- 594 – data / standardi → sidosryhmiä
- 595 – dokumentti / standardi → sidosryhmiä
- 596 – tietokanta / standardi → sidosryhmiä
- 597 – ohjelma / standardi → sidosryhmiä
- 598 – käyttöjärjestelmä / standardi → sidosryhmiä
- 599 – laitteisto / standardi → sidosryhmiä.

600

601 Riippuu taas järjestelmästä ja sidosryhmisät, että kuinka paljon erilaisia avoimia ja suljettuja
 602 ratkaisuja on yhdessä järjestelmässä päällekkäin.

603

604 Avoimen lähdekoodin toimintamalli (20.11.2012 – LUONNOS) kuvaa melko hyvin tilannetta, jossa
605 yksittäinen toimittaja on valittu esim. kilpailutuksen kautta toimittamaan avoimia ohjelmistoja.

606

607 On kuitenkin niin, että vähänkin monimutkaisempi järjestelmä voi olla monen yhteisön yhdessä
608 kehittämä ja ylläpitämä. Tällöin voi olla niin, että esimerkiksi järjestelmään tehtäviä lisäyksiä tekee
609 useampi yhteisö, ja lisäyksillä on aivan omat ohjelmistonsa. Ja edelleen sama tilanne on muissa
610 osissa järjestelmää.

611

612 Tämän vuoksi avoimen lähdekoodin toimintamallissa pitää miettiä edelleen ja tarkemmin tilannetta
613 monitoimittajatilanteessa, jolloin eritasoisia sopimuksia on päällekkäin useampi. Tällöin tulee vielä
614 kyseeseen/pohdittavaksi mahdollisten alihankintasopimusten määrä ja luonne.

615

616 Tämän vuoksi kannattaisi ehkä vielä pitää yksi (kartta)harjoitus, jossa pohditaan mm. seuraavia
617 tilanteita avoimen lähdekoodin toimintamallissa.

618

- 619 – datan haun yhteisöjä vaihtuu ja/tai muuttuu
- 620 – datan haun ohjelmisto vaihtuu ja/tai muuttuu
- 621 – datan haun standardeja vaihtuu ja/tai muuttuu
- 622 – datan lisäyksen yhteisöjä vaihtuu ja/tai muuttuu
- 623 – datan lisäyksen ohjelmisto vaihtuu ja/tai muuttuu
- 624 – datan lisäyksen standardeja vaihtuu ja/tai muuttuu
- 625 – datan muutoksen yhteisöjä vaihtuu ja/tai muuttuu
- 626 – datan muutoksen ohjelmisto vaihtuu ja/tai muuttuu
- 627 – datan muutoksen standardeja vaihtuu ja/tai muuttuu
- 628 – datan poiston yhteisöjä vaihtuu ja/tai muuttuu
- 629 – datan poiston ohjelmisto vaihtuu ja/tai muuttuu
- 630 – datan poiston standardeja vaihtuu ja/tai muuttuu
- 631 – laitteisto vaihtuu ja/tai muuttuu
- 632 – yms. voi kehitellä lisää.

633

634 Lisäksi laitan vielä pohdittavaksi seuraavat aiheet sopimuksille:

635

- 636 • jäsenyys
- 637 • sopimus
- 638 • omistus

639

640 Seuraava kuva yrittää kuvata tätä monimutkaisuutta.

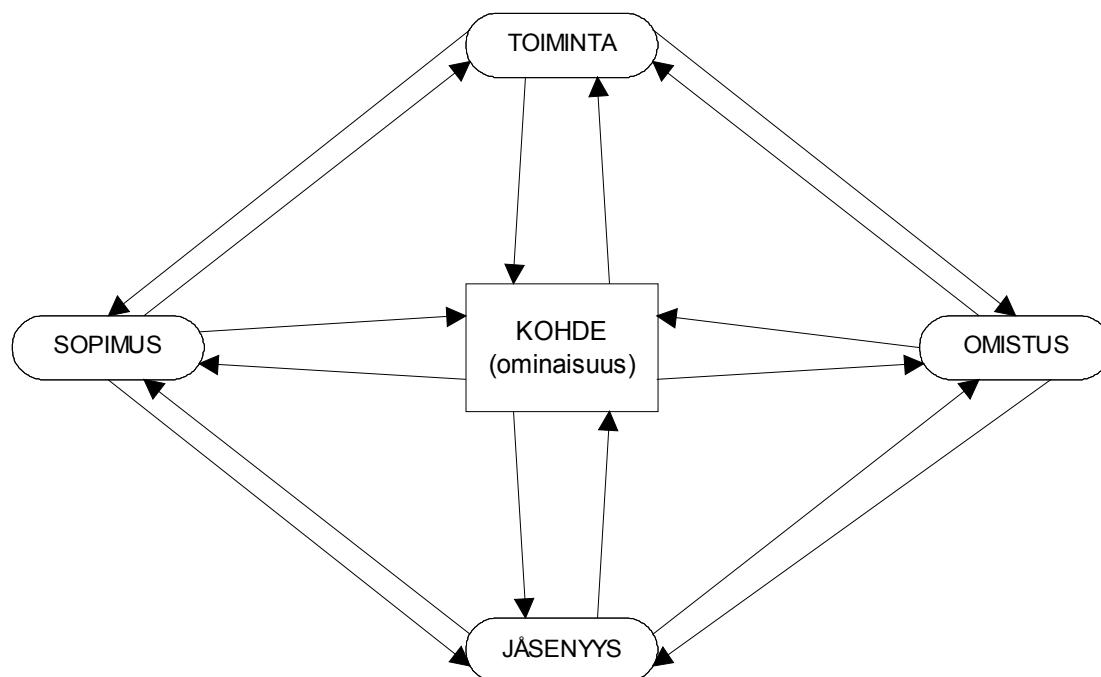
641

642 Jäsenyys jossain yhteisössä oikeuttaa käyttämään tietynlaisia tietoteknisiä järjestelmiä, ja nämä
643 tarjotaan esim. vain jäsenille. Tällöin pelkkä sopimukseen tuijottaminen sopimuksissa ei auta.

644

645 Omistus tulee vastaan eri tilanteissa, jolloin joidenkin asioiden omistus antaa oikeuden käyttää
646 joitain tietoteknisiä järjestelmiä. Edelleen tässäkin ei voi tuijottaa pelkkään sopimukseen.

647

648
649

650 Ja esimerkiksi voi todeta erityisesti avoimesta ohjelmistokehityksestä, että erilaiset avoimen
651 ohjelmistokehityksen yhteisöt ovat järjestäytyneet eri tavoin:

652

- 653 • esim. säätiöt
- 654 • esim. yhdistykset
- 655 • esim. yritykset
- 656 • esim. täysin vapaamuotoinen ryhmä
- 657 • esim. vain yksi henkilö.

658

659 Tällöin voi todeta, että avoimen lähdekoodin toimintamallissa on pohdittava, että sallitaanko
660 käytettäväksi avoimia ohjelmistoja, joiden takana on vain ja ainoastaan yksi henkilö. Esimerkiksi
661 täysin yhden henkilön kehittämä avoin ohjelmisto on sidottu täsmälleen yhteen henkilöön liittyviin
662 riskeihin.

663

664 Joissain tapauksissa ohjelma voi olla avoin itsessään, mutta ohjelman kehittäjäyhteisön jäseneksi ei
665 pääse ilman erillistä hakuanomusta, jolloin kehittäjäyhteisön jäseneksi ei pääse kuka tahansa.

666

667 **YHTEENVETO: en sinänsä vastusta avoimen lähdekoodin toimintamallia millään tavoin**

668

669 Tässä lausunnossa en vastusta sinänsä avoimen lähdekoodin toimintamallia, mutta olen kuitenkin
670 pyrkinyt osoittamaan, että avoimen lähdekoodin toimintamallin oikea toteuttaminen vaatii
671 huomioimaan hyvinkin ristiriitaisia tavoitteita/asioita. Erilaisten (osin ristiriitaisten)
672 tavoitteiden/asioiden yhteensovittaminen on oikeasti hyvin vaikeaa – emme puhu muodikkaasti
673 haasteista.

674

LIITE 1

675 DISCLAIMERS

676

677 Legal disclaimer:

678 All opinions in this opinion paper are personal opinions and they do not represent opinions of any legal entity I am
679 member either by law or voluntarily. This opinion paper is only intended to trigger thinking and it is not legal advice.
680 This opinion paper does not apply to any past, current or future legal entity. This opinion paper will not cover any of the
681 future changes in this fast-developing area. Any actions made based on this opinion is solely responsibility of respective
682 actor making those actions.

683

684 Political disclaimer:

685 These opinions do not represent opinions of any political party. These opinions are not advices to certain policy and
686 they are only intended to trigger thinking. Any law proposal based on these opinions are sole responsibility of that legal
687 entity making law proposals.

688

689 These opinions are not meant to be extreme-right, moderate-right, extreme-centre²⁶, moderate-centre, extreme-left or
690 moderate-left. They are only opinions of an individual whose overall thinking might or might not contain elements of
691 different sources. These opinions do not reflect past, current or future political situation in the Finnish, European or
692 worldwide politics.

693

694 These opinions are not meant to rally for a candidacy in any public election in any level.

695

696 Content of web pages:

697 This text may or may not refer to web pages. The content of those web pages is not responsibility of author of this
698 document. They are referenced on the date of this document. If referenced web pages are not found after the date when
699 this document is dated, that situation is not responsibility of the author. All changes done in the web pages this
700 document refers are sole responsibility of those organisations and individuals maintaining those web pages. All illegal
701 content found on the referred web pages is not on the responsibility of the author of this document, and producing that
702 kind content is not endorsed by the author of this document.

703

704 Use of broken English

705 This text is in English, but from a person, whose is not a native English-speaking person. Therefore the text may or may
706 not contain bad, odd and broken English, and can contain awkward linguistic solutions.

707

708 COPYRIGHT

709

710 This opinion paper is distributed under Creative Commons licence, to be specific the licence is "Creative Commons
711 Attribution-NoDerivs-NonCommercial 1.0 Finland". The text of the licence can be obtained from the following web
712 page:

713 <http://creativecommons.org/licenses/by-nd-nc/1.0/fi/legalcode>

714 The English explanation is in the following web page:

715 <http://creativecommons.org/licenses/by-nd-nc/1.0/fi/deed.en>

716

---

26 Based on the Finnish three-party system there is a phenomenon called extreme-centre in Finland. The 2011 parliamentary elections in Finland challenge the three-party system, since three "old" parties were not traditionally as the three largest parties. The is now a "new" party as the third largest party. We all must remain being interested about this new development in Finland.